

Dosarul nr. 3ra-228/19

Prima instanță: Jud. Chișinău, sediul Centru (jud. V. Lastavețchi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Petru Beșleagă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului, obligarea stabilirii alocației nominale, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2018, Petru Beșleagă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegalității răspunsului, obligarea stabilirii alocației nominale, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin ordinul nr. 260 din 28 iulie 1989, a fost concediat din cadrul Ministerului Apărării și trecut în rezerva forțelor armate.

A menționat că, în perioada 15 noiembrie 1987 până la data de 30 iulie 1988, a fost participant al acțiunilor de luptă din Afganistan pentru care a fost decorat cu distincția de stat a fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste – ordinul „Steaua Roșie” nr. 3851924.

A precizat că este considerat ca fiind veteran de război conform prevederilor art. 7 alin. (2) lit. f) din Legea Republicii Moldova nr. 190 din 8 mai 2003 cu privire la veterani. Conform Hotărârii Parlamentului nr. 533 din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, ordinul „Steaua Roșie” conform importanței se echivalează cu distincția de stat al Republicii Moldova – ordinul „Ștefan cel Mare”.

A specificat că, conform art. 4 lit. d) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor nominale de stat pentru merite deosebite față de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1413 din 27 noiembrie 2003, alocația nominală se stabilește în următoarele cantumuri: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II, III sau persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste - 500 de lei.

Astfel, în temeiul prevederilor legale sus enunțate, reclamantul la data de 15 ianuarie 2018 s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sect. Râșcani, mun. Chișinău cu cerere, prin care a solicitat stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, începând cu data 1 mai 2006, în mărime de 500 de lei/lunar. Însă, la 5 februarie 2018, prin intermediul Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, a primit răspunsul cu nr. 615 al șefului Direcției Generale al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sec. Râșcani, mun. Chișinău, prin care i s-a comunicat că ordinul „Steaua Roșie” nu se regăsește în lista alocațiilor nominalizate și nu este posibil stabilirea alocației.

A afirmat că, după primirea refuzului de la Casa Teritorială de Asigurări Sociale sec. Râșcani, mun. Chișinău, la data de 8 februarie 2018 s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, însă nu a primit nici un răspuns.

În susținerea poziției sale reclamantul a invocat prevederile art. 1 din Legea nr. 1123 din 30 iulie 1992 cu privire la distincțiile de stat conform căruia, distincțiile de stat ale Republicii Moldova sunt ordinele, medaliile, inclusiv jubiliare, și titlurile onorifice, care se conferă în semn de recunoștință și apreciere a meritelor persoanelor fizice și juridice ce s-au evidențiat în timp de pace sau în perioada operațiilor militare.

Conform art. 28 din aceeași lege, drepturile și obligațiile persoanelor cărora li s-au conferit distincții de stat se stabilesc de prezenta Lege și de alte acte normative. Conform art. 1 din Hotărârea Parlamentului nr. 533 din 13 iulie 1995 „cu privire la drepturile cetățenilordecorați cu distincții de stat ale fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste”, cetățenii Republicii Moldova,decorați cu distincții de stat ale fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova,decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova. Corespunderea distincțiilor menționate, conform importanței lor, este prezentată în anexă. Conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 190 din 8 mai 2003 „cu privire la veterani”, veterani de război se consideră persoanele care au participat la acțiunile de luptă în cel de-al doilea război mondial, la acțiunile de luptă desfășurate pe teritoriul altor state și la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova sau care au asigurat unitățile militare ale armatei active în zonele în care s-au desfășurat acțiunile de luptă, precum și persoanele care și-au îndeplinit serviciul militar sau au lucrat în spatele frontului în anii celui de-al doilea război mondial și au fost decorate cu ordine sau medalii ale fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste pentru serviciu ireproșabil și muncă plină de abnegație în anii celui de-al doilea război mondial.

Conform pct. 1 alin. (2) lit. f) din același articol, veterani de război sunt recunoscuți participanții la război: persoanele participante la acțiunile de luptă din Afganistan, precum și la acțiunile de luptă de pe teritoriile altor state, din rândul militarilor și angajaților civili ai Armatei Sovietice, Flotei Maritime Militare, ai organelor securității

de stat, colaboratorii organelor afacerilor interne ale fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste, lucrătorii din aceste categorii, care au fost trimiși de organele puterii de stat ale fostei Uniune a Republicilor Sovietice Socialiste în alte state și care au participat la acțiuni de luptă pe teritoriul acestora. Lista statelor, orașelor, teritoriilor și perioadele acțiunilor de luptă la care au participat cetățeni ai Republicii Moldova este anexată la prezenta lege.

În opinia reclamantului prin încălcările comise și s-a cauzat un prejudiciu moral evaluat în sumă de 50 000 de lei, sumă ce ar putea restabili echitatea socială și ar compensa la minim toate suferințele cauzate.

În urma concretizării cerințelor, reclamantul a solicitat recunoașterea ilegalității răspunsului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani, mun. Chișinău nr. 615 din 1 februarie 2018, și a refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a da răspuns în modul și termenul stabilit la cererea prealabilă din 8 februarie 2018, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea și plata alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, în mărime de 500 lei/lunar, începând cu data de 1 mai 2006, cu achitarea diferenței pentru perioada anterioară, încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4 000 de lei.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de către Petru Beșleagă a fost admisă parțial. S-a recunoscut ca fiind ilegal răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sect. Râșcani, mun. Chișinău nr.615 din 1 februarie 2018. S-a recunoscut ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a da răspuns în modul și în termenul stabilit la cererea prealabilă din 8 februarie 2018. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale la stabilirea și plata în folosul lui Petru Beșleagă a alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 de lei/lunar începând cu data de 1 mai 2006, cu achitarea diferenței pentru perioada anterioară. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Petru Beșleagă suma de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Petru Beșleagă cheltuieli de judecată compuse din cheltuieli de judecare a pricinii, suportate de reclamant pentru asistență juridică, în mărime de 4 000 de lei. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 24 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 27 decembrie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul oficiului poștal a declarat recurs împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia contestată, deoarece atât instanța de fond cât și instanța de apel au emis hotărâri pripite cu încălcarea și aplicarea greșită a normelor de drept material. Astfel, la examinarea cauzei a fost interpretată eronat legea.

În drept, și-a întemeiat recursul în baza dispozițiilor art. 429-431, 432 alin. (2) lit. c), 434, 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

A solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral ca tardivă și nefondată.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de două luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 20 iunie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la data de 27 decembrie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în

verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu